

Kazus 1

Faktlar:

Ərizəçi, Yunanıstanda yaşayan Fələstin vətəndaşıdır. Livanda yaşadığı qəçqin düşərgəsindən qəçdıqdan sonra o, Yunanıstanın ərazi sularına daxil olmuş və onun qayığı batdığı zaman su polisi tərəfindən həbs edilmişdir.

Samos polis orqanları onu həbs etmiş və 2007-ci il mayın 9-da prokuror ərizəçinin mənşə ölkəsinə qayıtması barədə qərar çıxarmışdır. Ərizəçinin sözlərinə görə, həbs etmə zamanı hərbi çəkmə geyinmiş polis əməkdaşı onu doqquz dəfə ayağı ilə qabırğalarına vurmuşdur. Ərizəçi həmçinin Samos saxlanma mərkəzindəki bərhad şəraitdən şikayət etmişdir: dustaqlar çirkli döşəmədə yeməkyeyirdi və əksər hallarda döşəmədə yatırdılar; dəhlizlər zibillə doluydu; qida kifayət olmayan miqdarda, antisanitariya şəraitində hazırlanırdı; mərkəzdə bitlər və dəri xəstəlikləri geniş yayılmışdı; pəncərələr taxta parçaları ilə bağlanmışdı; tualet duş ilə bir yerdə idi və orada isti su yox idi; gəzintilər üçün nəzərdə tutulmuş balacayerdə gəzmək imkanı yalnız mühafizəçilərin kefindən asılı idi; telefondan istifadə etmək mümkün deyildi; mərkəz həddən artıqdoldurulmuşdu (100 nəfər üçün nəzərdə tutulmuş mərkəzdə 140-190 nəfər saxlanılırdı). Bundan əlavə, həftə ərzində bir neçə saata saxlanma mərkəzinə gələn hüquqşünasın yalnız məhdud sayda dustaqlarla görüşmək imkanı olmuşdur və o, qısa məsləhətdən başqa hər hansı yardım göstərə bilmirdi. Sosial işçiyə və həkimə gəldikdə isə, onları tərəcəmənin təmin edilməməsinə, mərkəzin həddən artıqdoldurulmuş olmasına və mərkəzdəki şəraitə görə dustaqlar ilə ünsiyyət qura bilmirdilər. Qeyri-hökumət təşkilatlarından birinin söylədiyi nəticəsində ərizəçi, güman ki, 2007-ci ilin iyul ayında xəstəxanaya keçirilmişdir. QHT-nin köməyi olmasaydı bu, işçiheyətin çatışmazlığı səbəbindən qeyri-mümkün olardı.

Xəstəxanada tərtib edilmiş tibbi arayışda göstərilirdi ki, ərizəçi qanqusma, zəiflik, baş ağrısı və dəri problemlərindən əziyyət çəkirdi.

2007-ci il iyunun 12-də, iki uğursuz cəhdədən sonra, ərizəçinin siyasi sığınacaq verilməsinə dair müraciəti qeydiyyata alınmışdır. Birinci müraciət onun həbsə ahndığı gün edilmişdir. İyulun 30-da ərizəçinin sığınacaq verilməsi ilə bağlı müraciəti üzrə yekun qərar qəbul edilənədək onun ölkədən çıxarılması barədə qərarın icrasını dayandırılmasına dair göstəriş verilmişdir. O, saxlanmasının qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş 3 aylıq müddəti bitdikdə 2007-ci il avqustun 6-da azadlığa buraxılmışdır. Ərizəçinin sığınacaq verilməsi barədə müraciəti 2008-ci ilin dekabr ayında o əsasda rədd edilmişdir ki, o, öz ölkəsində dininə, milliyyətinə və ya siyasi baxışlarına görə təqibə məruz qalmaq riskinin mövcudluğunu sübut edə bilməmişdir.

TƏRƏFLƏRİN ARQUMENTLƏRİ:

Hökumətin mövqeyi:

Ərizəçi:

Konvensiya ilə nəzərdə tutulan hansı hüquq pozulmuşdur?

Kazus 2

Faktlar:

Ərizəçi İsveçrədə yaşayan Türkiyə vətəndaşıdır. Qanunsuztəşkilatın üzvü olduğuna görə məhkum edilmiş ərizəçi 2000-ci ildə İstanbuldakı E tipli Ürmaniye həbsxanasında cəzasını çəkirdi. Odövrdə ərizəçi də daxil olmaqla çoxlu sayda məhbuslar F tipli həbsxanalara qarşı etiraz olaraq aclıq elan etmişlər. Etirazaksiyalarına son qoymaq məqsədi ilə təhlükəsizlik qüvvələri 2000-ci il dekabrın 19-da bir sıra həbsxanalarda əməliyyat keçirmiş, həmin əməliyyat zamanı çoxlu sayda məhbuslar və təhlükəsizlik qüvvələrinin əməkdaşları yaralanmış, 32 nəfər isə öldürülmüşdür. 2000-ci il dekabrın 22-də ərizəçi F tipli Kocaeli Kandirahəbsxanasına keçirilmişdir. Həbsxanadakı həkimlər tərəfindən həmin gün tərtib edilmiş tibbi rəydə ərizəçinin bədənində müxtəlif xəsarətlərin olması göstərilmiş, lakin ayaqlarında hər hansı xəsarətlərin olması qeyd edilməmişdir. 2001-ci il fevralın 23-də ərizəçi F tipli Tekirdağ həbsxanasına keçirilmişdir.

Ərizəçi həbsxanaya gətirildikdən sonra soyundurulduğunu, üzərində şəxsi axtarışın keçirildiyini, döyüldüyünü, saç və bığının zorla qırıldığını, habelə bir nəfərlik kameraya salındığını və yüksək səslə musiqiyə qulaq asmağa məcbur edildiyini iddia etmişdir.

Ərizəçinin sözlərinə görə, o, gündəlik yoxlama zamanı ayağa, qalxıb öz adını ucadan deməkdən imtina etdiyinə görə həbsxananın mühafizəçiləri tərəfindən pis rəftara, xüsusilə *falakaya* (ayaqlarının altına zərbələr) məruz qalmışdır. Həbsxana həkimi 2001-ci il fevralın 24-də və martın 3-də ərizəçini müayinəyə bilərəkdən məruz qoymuşlar.

TƏRƏFLƏRİN ARQUMENTLƏRİ:

Hökumətin mövqeyi:

Ərizəçi:

Konvensiya ilə nəzərdə tutulan hansı hüquq pozulmuşdur?